

1.14. Onafhankelijk van de vraag wie de kosten moet dragen, is het Comité van oordeel dat de verantwoordelijkheid en bevoegdheid voor definitieve of tijdelijke opslag voor langere tijd alleen maar bij de staat respectievelijk de overheid kan berusten. De met de opslag voor lange periodes verbonden risico's zijn weliswaar in eerste instantie theoretisch, maar toch van dien aard dat zij niet door particuliere ondernemingen of organisaties kunnen worden gedragen.

1.15. Het Comité is er bovendien zeer mee ingenomen dat de Commissie de verwezenlijking van een communautair net van opslagplaatsen voor radioactieve afvalstoffen aan de orde heeft gesteld. Het Comité acht het gewenst dat de radioactieve afvalstoffen daar waar zij ontstaan ook worden verwijderd respectievelijk voorlopig of definitief

opgeborgen. Het Comité geeft daarom zijn steun aan het voornemen van de Commissie, overeenkomstig het voorgestelde actieplan te streven naar selectie van een gering aantal geschikte plaatsen voor tijdelijke en definitieve opslag van radioactieve afvalstoffen, zo mogelijk gecombineerd met opwerkingsinstallaties.

1.16. Tot slot geeft het Comité zijn steun aan het voorstel, voor de gehele looptijd van het actieplan een adviescomité van deskundigen op hoog niveau in te stellen, dat de Commissie moet bijstaan bij de uitvoering van de op Gemeenschapsniveau geplande maatregelen op het gebied van de radioactieve afvalstoffen. Het zou het Comité evenwel tot tevredenheid stemmen indien de Lid-Staten in het kader van dit besluit de verplichting op zich zouden nemen, de Commissie alle op het gebied van radioactieve afvalstoffen beschikbare gegevens te doen toekomen.

Gedaan te Brussel, 27 april 1978.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
Basil de FERRANTI

BIJLAGE

bij het advies van het Economisch en Sociaal Comité

De volgende passage (begin van paragraaf 1.11) is vervangen door een met 34 tegen 14 stemmen goedgekeurd wijzigingsvoorstel (22 onthoudingen):

„De Afdeling is op grond van de verschillende procédés die thans worden ontwikkeld of beproefd en van de door de deskundigen verstrekte inlichtingen de mening toegedaan dat betrouwbare procédés voor de verharding van hoogactieve afvalstoffen uiterlijk in 1980 ook volledig operationeel zullen worden in de industrie. Zij heeft de indruk gekregen dat voornoemde doelstellingen eventueel zelfs nog sneller kunnen worden verwezenlijkt indien de werkzaamheden beter worden georganiseerd en geïntensiveerd.”

Advies inzake de mededeling van de Commissie aan de Raad „De snelle kweekreactor als keuzemogelijkheid voor de Gemeenschap – motivering, stand der werkzaamheden, problemen en vooruitzichten”

De tekst waarop de adviesaanvraag betrekking heeft is nog niet bekendgemaakt in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

A. JURIDISCHE GRONDSLAG VAN HET ADVIES

Op 22 augustus 1977 heeft de Raad besloten het Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig de bepalingen van artikel 170 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie over bovengenoemd voorstel te raadplegen.

B. ADVIES VAN HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Het Economisch en Sociaal Comité heeft beraadslaagd over zijn advies inzake voornoemd onderwerp tijdens zijn op 26 en 27 april 1978 te Brussel gehouden 158e zitting.

Dit advies luidt als volgt:

HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ,

Gezien artikel 170 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie,

Gezien de op 26 augustus 1977 gedateerde adviesaanvraag van de Raad van de Europese Gemeenschappen,

Gezien het op 27 september 1977 door zijn Bureau genomen besluit, de Afdeling voor energie en nucleaire vraagstukken met het opstellen van een advies en een rapport inzake deze mededeling te belasten,

Gezien het advies dat genoemde Afdeling tijdens haar op 10 maart 1978 gehouden 38e vergadering heeft opgesteld,

Gezien het mondelinge verslag van de rapporteur, de heer Friedrichs,

Gezien de beraadslagingen tijdens de op 26 en 27 april 1978 gehouden 158e zitting (vergadering van 27 april),

Overwegende dat het Comité ook is verzocht advies uit te brengen inzake de mededelingen van de Commissie betreffende hoofdpunten van een communautair beleid inzake opwerking van bestraalde kernsplijtstoffen ⁽¹⁾ en een communautair actieplan inzake radioactieve afvalstoffen ⁽²⁾;

Overwegende dat deze drie documenten nauw met elkaar samenhangende vraagstukken behandelen die centraal in de discussie over de toekomst van kernenergie in de Gemeenschap staan;

Overwegende dat de relatieve plaats van kernenergie ten opzichte van de andere energiebronnen in de verschillende alternatieve modellen in de Gemeenschap in een vroeg stadium dient te worden vastgesteld;

Overwegende dat de Gemeenschap de huidige onderzoeks- en demonstratieprojecten bij voorrang dient voort te zetten betreffende alle aspecten van de technologie en de nucleaire veiligheid en dat bovendien dezelfde betekenis moet worden toegekend aan een rationeel energiegebruik en aan de voortzetting en de ontwikkeling van de programma's betreffende alternatieve energiebronnen;

Overwegende de noodzaak, een nucleaire veiligheidscode voor de Gemeenschap toe te passen, waarbij „veiligheidsmotieven een van levensbelang zijnde voorrang (moeten) hebben op enigerlei overweging van economische, industriële of politieke aard”; dat experimenten moeten „bijdragen tot een optimale beperking van de resterende risico's”,

⁽¹⁾ PB nr. C 199 van 20. 8. 1977, blz. 2.

⁽²⁾ PB nr. C 249 van 18. 10. 1977, blz. 8.

BRENGT VOLGEND ADVIES UIT,

dat met 69 stemmen voor, 10 stemmen tegen, bij 1 onthouding werd goedgekeurd.

1. Algemene opmerkingen

1.1. De Gemeenschap is voor haar energievoorziening in grote mate op invoer aangewezen en voor de toekomst moet met een toenemende internationale schaarste van koolwaterstoffen rekening worden gehouden. Het Comité acht het daarom onontbeerlijk, het streven naar energiebesparing voort te zetten en te intensiveren, maar ook optimaal te werken aan de ontwikkeling van alle alternatieve energiebronnen.

1.2. Van de alternatieve energiebronnen is de kernenergie nu zo ver ontwikkeld dat mag worden aangenomen dat kernenergie binnen afzienbare tijd een belangrijke bijdrage tot de energievoorziening van de Gemeenschap zal leveren. Wel dient te worden beseft dat de Gemeenschap ook voor haar uraniumvoorziening in sterke mate op invoer aangewezen is. Het Comité acht het daarom gewenst, grote spoed te zetten achter de uraniumprospectie in de Gemeenschap, terwijl zijns inziens ook grote aandacht dient te worden besteed aan een betere exploitatie van uranium.

1.3. Bij de huidige stand van de technische kennis zijn de mogelijkheden tot opvoering van het rendement bij thermische reactoren relatief beperkt. Meer mogelijkheden worden geboden door opwerking van bestraalde splijtstoffen en uiteindelijk door toepassing van snelle kweekreactoren. De succesvolle ontwikkeling van de snelle kweekreactor zou er bij het huidige uraniumaanbod zelfs toe kunnen leiden dat de Gemeenschap voor haar splijtstofvoorziening zeer onafhankelijk zou worden. Dit perspectief is volgens het Comité een overtuigend motief om de snelle kweekreactor voor de Gemeenschap als keuzemogelijkheid open te houden.

2. Bijzondere opmerkingen

2.1. Het Comité merkt op dat snelle kweekreactoren in die zin van fundamentele betekenis zouden kunnen zijn dat het gevaar van proliferatie van nucleair materiaal wordt verminderd en ook een belangrijke bijdrage tot de energievoorziening wordt geleverd. Ervan uitgaande dat het achterwege blijven van opwerking mede uit het oogpunt van veiligheid geen aanvaardbaar alternatief is, kan men door toepassing van snelle kweekreactoren het bij de opwerking vrijkomende plutonium splijten en aldus voor een gesloten splijtstofcyclus zorgen.

2.2. Bij de technische ontwikkeling van de snelle kweekreactor heeft de Gemeenschap in de wereld een leidende positie. Dit feit mag voor het standpunt van het Comité dan niet van doorslaggevende betekenis zijn, maar vormt zijns inziens toch een van de motieven om de snelle kweekreactor als keuzemogelijkheid te handhaven.

2.3. Snelle kweekreactoren kunnen op korte termijn slechts in combinatie met thermische reactoren worden toegepast: de toepassingsmogelijkheden zijn in hoge mate afhankelijk van de vraag, hoeveel plutonium uit thermische reactoren en op lange termijn uit kweekreactoren zelf vrijkomt. Deze samenhang in de tijd vormt volgens het Comité ook een argument, de ontwikkeling van de snelle kweekreactor niet op te houden, omdat anders de energievoorziening van de Gemeenschap op een bepaald ogenblik door toenemende uraniumschaarste in het gedrang zou kunnen komen.

2.4. Wel wil het Comité erop wijzen dat in de nabije toekomst de tijd nog niet rijp is voor de commerciële toepassing van de snelle kweekreactor. Ook de Commissie is van mening dat de snelle kweekreactor op zijn vroegst pas in het begin van de jaren '90 marktrijp zal zijn. Door handhaving van de snelle kweekreactor als keuzemogelijkheid kan volgens het Comité de technische ontwikkeling van dit reactortype worden voortgezet en het technische en commerciële peil worden bereikt waarbij dit reactortype op de markt kan worden gebracht. Het Comité acht het daarbij vanzelfsprekend dat aan de veiligheidsaspecten absolute voorrang wordt gegeven.

3. De voorstellen van de Commissie

3.1. Uitgaande van zijn algemene en bijzondere opmerkingen stemt het Comité in met de voorstellen van de Commissie, waarin de moeilijkheden en de vereiste maatregelen met betrekking tot de overgang op en de toepassing van snelle kweekreactoren worden behandeld. Het wijst in het bijzonder op:

- de noodzaak, in de Gemeenschap nu reeds de maatregelen te bespreken waarmee het vreedzaam gebruik van splijtstoffen en vooral plutonium ook bij toepassing van snelle kweekreactoren op grotere schaal kan

worden gegarandeerd; het Comité dringt erop aan dat de Commissie spoedig concrete maatregelen in dit verband voorstelt;

- het voornemen van de Commissie, in 1978 voorstellen voor te leggen om de activiteiten van de Gemeenschap inzake onderzoek en ontwikkeling op veiligheidsgebied en op het gebied van normen en standaarden voor snelle kweekreactoren op te voeren;
- de wenselijkheid, bijzondere aandacht te besteden aan de specifieke technische problemen die zich voordoen bij de opwerking van uit snelle kweekreactoren afkomstige splijtstoffen;
- de motieven van de Commissie om de Gemeenschap een bijdrage tot de financiering van demonstratieprojecten voor snelle kweekreactoren te laten leveren.

4. Conclusies

4.1. Het Comité stemt eveneens in met de conclusies van de Commissie, waarin wordt aanbevolen:

- de snelle kweekreactor als keuzemogelijkheid te handhaven;
- de demonstratieprojecten voort te zetten, waarbij ook dan meer aandacht moet worden besteed aan veiligheid, stralingsbescherming en milieu-aspecten;
- de Gemeenschap bij de oplossing van deze problematiek een stimulerende rol te laten vervullen.

4.2. Het Comité is met de Commissie van oordeel dat het met betrekking tot de toepassing van snelle kweekreactoren op grotere schaal „verkeerd (zou) zijn de talrijke en moeilijke problemen te onderschatten die nog moeten worden opgelost voordat tot toepassing (van snelle kweekreactoren) kan worden overgegaan”.

4.3. Om deze problemen op bevredigende wijze op te lossen, moet de overgang naar het stadium van industriële toepassing van snelle kweekreactoren beslist met optimale omzichtigheid en geleidelijk geschieden, zodat voldoende ervaring kan worden opgedaan om in iedere fase de absoluut noodzakelijke veiligheid van werknemers en bevolking te kunnen garanderen.

Gedaan te Brussel, 27 april 1978.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
Basil de FERRANTI